

edu
CAC

DOS MONS, UNA SOLA REALITAT
ITINERARI TRANSVERSAL | IDENTITAT DIGITAL
EDUCACIÓ PRIMÀRIA

PRESENTACIÓ DE L'ITINERARI	3
INTRODUCCIÓ.....	5
OBJECTIUS	6
MATERIALS NECESSARIS	7
ÀMBITS COMPETENCIALS	7
PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ	7
SISTEMA D'IMPLEMENTACIÓ	8
ESTRUCTURA DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA	9
ACTIVITAT 1. CONTEXTUALITZEM.....	11
ACTIVITAT 2. CONSTRUÏM LA NOSTRA IDENTITAT	18

Itinerari transversal | Identitat digital

Si volem prendre consciència sobre què és la identitat digital i reflexionar sobre la importància de cuidar-la i de protegir-nos a la xarxa, **cal que dediquem un temps a reflexionar sobre què entenem per "identitat"**. I és que potser no en som del tot conscients, però la construcció de la identitat, del "jo", comença molt aviat (abans del primer any de vida), si bé es va allargant i modelant durant tot el cicle vital.

Es tracta d'un terme sobre el qual la humanitat sempre ha reflexionat i al voltant del qual s'ha generat moltes preguntes. Tanmateix, és un concepte al qual prestem molt poca atenció en el nostre dia a dia.

Ara bé, l'aparició i l'expansió dels entorns virtuals, sembla que ha tornat a posar damunt la taula diverses preguntes sobre aquesta qüestió: per què estem tan pendents del que passa a la xarxa? Per què compartim tanta informació sobre

allò que fem o pensem? Com ens relacionem entre pantalles? Necessitem espais de reflexió per escoltar-nos més i decidir com volem presentar, preservar i cuidar la nostra identitat, també en l'àmbit virtual.

Precisament per això, amb aquest itinerari volem plantejar preguntes que ens ajudin a **analitzar què projectem de nosaltres mateixos al món**. Una projecció que sempre ha existit, però que avui dia, a través de les xarxes socials i del rastre que deixem amb les nostres accions al món virtual, podem seguir i resseguir, i no s'esborra ni desapareix. Per això, és més important que mai que prenguem consciència de com la identitat digital que ens construïm avui és pública i condiona, de forma directa, la nostra imatge d'avui i de demà. Davant d'aquesta nova realitat, hem de tenir molt present que, fem el que fem a la xarxa, és indispensable actuar amb consciència.

Què és la identitat digital?

La identitat digital és el conjunt d'informació sobre nosaltres publicada a la xarxa, que configura la imatge que projectem de cara als altres. Des de les nostres dades, imatges i publicacions fins als nostres comentaris, gustos, contactes i amistats. Tot plegat ens descriu i determina la nostra reputació digital. És a dir, es tracta del que som per als altres segons el que la xarxa diu de nosaltres.

Com funciona l'itinerari?

Amb aquest itinerari transversal us proposem treballar les unitats didàctiques eduCAC amb un fil conductor: la identitat digital. Hi trobareu **propostes específiques per complementar el treball de les unitats didàctiques** posant el focus en com es configura la nostra identitat digital. Per fer-ho, us proposem reflexionar sobre la **configuració de la identitat** en una generació que ha nascut i crescut en món plenament digital. També us proposem prendre consciència del funcionament dels algorismes i com condicionen quines informacions i continguts ens arriben, fins al punt de poder fer-nos viure en **bombolles de filtres**. Finalment, us animem a consolidar el concepte d'identitat digital i reflexionar sobre com pot condicionar **la nostra manera de comunicar-nos i relacionar-nos** en aquest món de pantalles.

Propostes per treballar la identitat digital a les unitats didàctiques

Unitat didàctica | El mòbil, jo i els altres

Vivim dins i fora de les pantalles i el mòbil és ja una extensió de nosaltres mateixos. Cal ser conscients que allò que projectem a les xarxes forma part també de nosaltres. Cuidem la nostra identitat digital i afrontem el ciberassetjament.

Unitat didàctica | Saben el que volem?

Actualment les nostres cerques i accions a internet queden registrades i les marques tenen noves oportunitats per dirigir-se directament a nosaltres, el seu públic objectiu, segons els nostres gustos i interessos. Vivim totalment exposats?

Projecte d'aula | Dins i fora de la xarxa

Reflexionem i plasmem a través del llenguatge audiovisual el nostre punt de vista sobre els riscos i oportunitats que ens ofereixen els dispositius mòbils i les xarxes socials. El bon ús del mòbil a través de la mirada dels i les adolescents.

Dos mons, una sola realitat

Abans d'analitzar la nostra relació amb els dispositius mòbils i com ens comportem a les xarxes, us proposem reflexionar primer sobre què entenem per identitat, per situar, després, com els infants viuen en una única realitat, composta d'experiències personals i digitals.

Vivint en bombolles

Us proposem aprofundir en el funcionament i conseqüències dels algorismes per introduir el concepte de "bombolla de filtres" i per reflexionar sobre els continguts que consultem a les xarxes. Per què ens arriben uns i no uns altres? Quins són els pros i contres de viure hiperconnectats?

Xarxa pública i vida privada

Treballem a fons els conceptes d'identitat digital i rastre digital, i com poden condicionar la nostra manera de comunicar-nos i relacionar-nos. A partir d'aquest treball, us proposem incorporar aquestes reflexions al decàleg audiovisual del **Projecte d'aula "Dins i fora de la xarxa", de primària.**

IDENTITAT DIGITAL | DOS MONS, UNA SOLA REALITAT

Per endinsar-nos en el tema de la identitat digital i prendre consciència d'algunes de les seves implicacions és important aturar-se uns moments a pensar **què és la identitat en si mateixa**. Què constitueix la nostra identitat? (Qui sóc jo? Com sóc? Què em caracteritza?) Podem decidir la nostra manera de ser? O la identitat ens ve donada i no tenim capacitat de canviar-la?

Des de la incorporació d'internet als telèfons mòbils i l'expansió dels telèfons intel·ligents a les mans de la ciutadania, s'ha tendit a parlar d'una nova realitat i, sovint, s'ha analitzat la situació partint de la idea que estàvem vivint, o aprenent a viure, en una doble realitat: la física i la digital. Però per als infants aquesta divisió entre els dos espais no existeix, perquè ja han nascut en un món on la interacció amb l'àmbit digital resulta natural i omnipresent. Internet forma part de la seva realitat des de sempre, però això no vol dir que no necessitin eines per gestionar de manera positiva i responsable la seva identitat en aquest àmbit.

En el cas dels infants és probable que aquesta sigui la primera vegada que els introduïm en el concepte d'identitat. **Pensem que fer aquest exercici amb els més petits els serà de gran utilitat**. D'una banda, perquè els permetrà entendre que, en part, podem decidir com volem ser i això pot ajudar-los a enfortir la seva autoestima. I, d'altra banda, perquè els convidarem a reflexionar sobre l'impacte que pot tenir tot allò que succeeix a internet en el món físic i els animarem a plantejar-se quina identitat digital volen construir-se.

Així, apostem per fomentar la reflexió i la prevenció de possibles accions de risc a internet perquè volem construir una ciutadania digital crítica. **Conscients que allò físic ja no es pot desvincular d'allò virtual i que ambdós conviuen en una sola realitat, treballem per cuidar la nostra identitat digital**.

OBJECTIUS

- Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació i les TIC, per obtenir, interpretar i elaborar informacions i opinions.
- Ser capaços d'explicar, amb les seves pròpies paraules, què són i com es conformen la identitat personal i la identitat digital.
- Observar i analitzar a través de quines accions construïm la nostra identitat a internet.
- Prendre consciència sobre com ens mostrem a internet i l'impacte que generen les nostres accions, la nostra imatge i allò que publiquem o publiquen sobre nosaltres.
- Potenciar una actitud activa i una mirada crítica envers les seves accions a internet i els comportaments generals que trobem a les xarxes.
- Saber transmetre i defensar al grup una opinió o posicionament personal respecte d'un tema proposat i aprendre a consensuar una idea.
- Potenciar els valors de respecte, diàleg i responsabilitat a través dels debats.

MATERIALS NECESSARIS

- Guia per al professorat
- Projector a l'aula
- Accés a internet
- Pissarra o suport digital
- Ordinadors o dispositius amb accés a internet

ÀMBITS COMPETENCIALS

- Àmbit lingüístic
- Àmbit digital
- Àmbit de coneixement del medi
- Àmbit d'educació en valors
- Àmbit d'aprendre a aprendre
- Acció tutorial

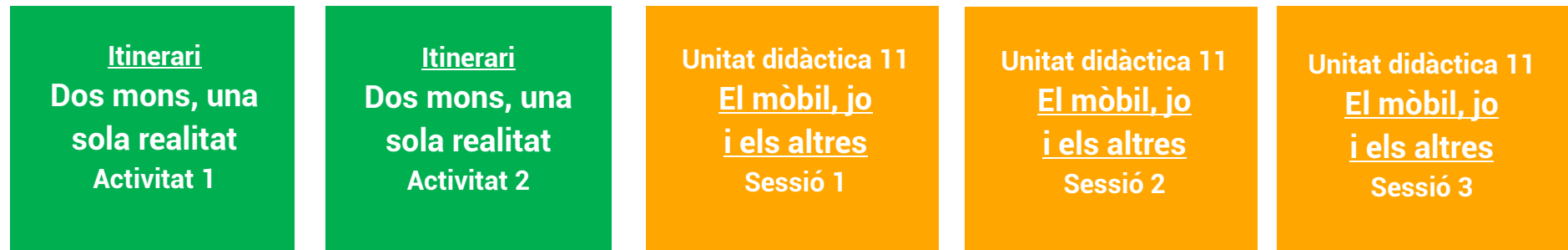
PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ

2 sessions d'1 hora

SISTEMA D'IMPLEMENTACIÓ

Aquesta proposta didàctica pot treballar-se de forma autònoma o pot també constituir un treball previ per endinsar-se, després, en la '**Unitat didàctica 11. Primària. El mòbil, jo i els altres**'. Començarem treballant en profunditat el concepte d'identitat personal i el concepte d'identitat digital. A continuació, reflexionarem sobre aquests dos conceptes a partir de la relació que establim amb altres usuaris a la xarxa i de les accions que duem a terme a internet.

Treballarem la qüestió de la identitat comparant les accions i la manera de relacionar-nos amb les persones cara a cara i entre pantalles, per tal de qüestionar-nos si vivim en una sola realitat o en diverses, plantejar-nos si ens agrada com ens mostrem a internet i si sempre actuem segons els mateixos valors.

CONTEXTUALITZEM

Activitat 1 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 1: Contextualitzem</p> <p>1.1: Qui sóc jo? Llançarem aquesta pregunta a l'aula i l'anirem guiant amb altres preguntes relacionades que ens seran útils perquè cadascú apunti en un paper les característiques que cregui que defineixen la seva pròpia identitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	20'
Activitats de desenvolupament	<p>1.2: Definim la identitat personal A través de la visualització d'un vídeo explicatiu, concretarem la definició del concepte 'identitat' i 'identitat personal'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat Projector a l'aula Accés a internet 	Disposició habitual	20'
Proposta de síntesi	<p>1.3: Definim la identitat digital A partir del que hem considerat que defineix la nostra identitat personal anotarem què conforma la nostra identitat digital.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	En grups de 3-4 alumnes	20'

CONSTRUÏM LA NOSTRA IDENTITAT

Activitat 2 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 2: Construïm la nostra identitat</p> <p>2.1: La meva identitat a la xarxa</p> <p>Ens imaginarem que podem començar a gestionar les nostres accions amb el mòbil i hem de prendre una sèrie de decisions. Guiarem les respostes a partir dels ítems proposats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	15'
Activitats de desenvolupament	<p>2.2: Internet: realitat o ficció?</p> <p>Visualitzarem un vídeo i plantejarem unes preguntes per generar debat i reflexió.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	15'
Proposta de síntesi	<p>2.3. Conclusions</p> <p>Farem una dinàmica a l'aula que ens permetrà posicionar-nos sobre alguns temes relacionats amb les nostres accions dins i fora de la xarxa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Dinàmica de moviment per l'espai	30'

ITINERARI TRANSVERSAL | IDENTITAT DIGITAL

DOS MONS, UNA SOLA REALITAT

I link, therefore I am
Enllaço, per tant existeixo
(William J. Mitchell, 2003)

Les activitats d'aquesta proposta didàctica ens seran útils per introduir el tema de la identitat, pas previ necessari per poder acotar després el terme "identitat digital". Recomanem implementar aquesta proposta en primer lloc, i enllaçar a continuació amb la [Unitat didàctica 11. Primària. El mòbil, jo i els altres](#), per abordar des d'aquest treball la nostra relació envers els altres i prevenir casos de ciberassetjament.

ACTIVITAT 1. CONTEXTUALITZEM

Probablement són poques les persones que s'aturen de tant a tant a pensar quina és la seva identitat, a preguntar-se: "qui sóc?" o "com sóc?" i "com em mostro?" Si aquest tipus de preguntes poden ser difícils de contestar des de la perspectiva adulta, encara poden resultar més desconcertants pels infants. I és que arribar a saber qui som i com som és un llarg procés que, de fet, potser no acaba mai.

Tot i això, tot i que tractar el concepte d'identitat amb els infants pot semblar una tasca difícil d'entrada, proposem un breu exercici d'introspecció a l'aula com a pas previ necessari i indispensable si després volem treballar qüestions com la identitat digital.

1.1. Qui sóc jo?

Per preparar aquesta primera sessió, en què treballem les qüestions d'identitat personal i identitat digital, us recomanem la lectura d'aquest article de Santiago Moll '[Identidad digital y reputación online en adolescentes. Ser en la red](#)', extret del seu llibre: Moll, S. (2017): *Empantallados. Cómo convivir con hijos digitales*. Ed: Larousse. Santiago Moll és professor de secundària, formador presencial i online i *blogger*, autor de 'Justifica tu respuesta'.

Tot i que el títol de l'article fa referència explícitament a l'adolescència, el contingut que presenta sobre els conceptes 'identitat personal', 'identitat digital' i 'reputació online' ens poden ser útils per abordar el treball d'aquestes qüestions amb l'alumnat de primària. Per exemple, **la definició que presenta d'identitat digital:**

La identidad digital es la información que se tiene sobre una persona, entidad u organización con presencia en la red, es decir, desde datos personales, imágenes, vídeos, artículos, redes sociales, preferencias políticas, religiosas, sexuales, información académica, gustos y aficiones... Esta identidad digital que se puede encontrar rastreando fácilmente en la red cada día está ganando más peso en detrimento de la identidad personal.

Com que el concepte d'identitat és massa abstracte per abordar-lo directament amb els infants, proposem començar a tractar la qüestió des de preguntes relacionades amb aquesta idea, tot plantejant: qui sóc jo? Com sóc jo? Què em caracteritza? Què em defineix?

Per això, demanarem que cada alumne/a agafi un paper i bolígraf i respongui el primer que li vingui al cap davant d'aquestes preguntes, les quals les plantejarem de manera seguida. És a dir, llençarem la primera pregunta a l'aula:

- **Qui sóc jo?**

I deixarem al voltant d'un o dos minuts perquè responguin el que vulguin. Podem subratllar que qualsevol de les respostes que donin pot ser vàlida i que tampoc cal que siguin respostes molt llargues. Davant d'això, tant pot ser que algú comenci responent amb un seguit de detalls i característiques personals, per exemple: "Jo sóc la Marta, tinc 11 anys, sóc alta i divertida", que una altra persona se centri només a descriure's físicament: "sóc un nen, tinc el cabell fosc i els ulls marrons", que una altra persona aprofundeixi més amb les seves habilitats, etc. De moment, però, encara no compartirem les respostes, aquest és un exercici individual i, per ara, introspectiu.

A continuació, plantejarem la segona pregunta a l'aula, amb la intenció que donin més detalls sobre si mateixos:

- **Com sóc jo?**

Repetirem el mateix procediment que amb la pregunta anterior. Després d'un o dos minuts, afegirem:

- **Què em caracteritza?**

I, finalment, preguntarem:

- **Què em defineix?**

Una vegada tothom hagi escrit les seves respostes, repassarem les preguntes en veu alta i, demanarem que, qui vulgui, expliqui què ha respost. Aquest moment de compartir les respostes en veu alta serà un exercici voluntari, de manera que qui no vulgui llegir o explicar què ha respost pugui mantenir la seva intimitat.

A mesura que els infants vagin compartint les seves respostes, anirem fent una llista a la pissarra amb les característiques generals que han fet servir per descriure com són. De manera que, probablement, ens quedarà una llista semblant a la següent:

- El sexe (home o dona, nen o nena)
- El nom propi
- L'edat
- Característiques físiques
- El color de pell (raça o ètnia)
- Personalitat
- Aficions
- Habilitats
- La religió o altres creences
- La nacionalitat o el lloc de residència
- La llengua o llengües que parlem

Un cop hàgim compartit les respostes i tinguem la llista elaborada, explicarem que totes aquestes característiques defineixen o poden definir la nostra **identitat**.

En funció de com sigui el nostre grup-classe, pot ser que les característiques que conformin la nostra llista conjunta siguin més o menys extenses. Així doncs, si veiem que ens ha quedat una llista de característiques sobre què conforma la identitat molt reduïda, en la qual apareixen només, per exemple, el sexe, el nom propi, l'edat i alguna característica física, però res més, podem explicar als infants que hi ha altres característiques que poden definir com se sent una persona i, per tant, que poden conformar la seva identitat. Algunes d'aquestes característiques que potser no apareixeran i que, si volem, podem citar, són: el color de pell (raça o ètnia), la religió o altres creences, l'orientació sexual, la professió (en el cas dels adults).

Amb tot plegat, l'important és que s'entengui que el concepte d'identitat és molt personal i que pot variar d'una persona a una altra perquè, al cap i a la fi, la idea d'identitat ens serveix per definir com som. Més endavant, veurem que la manera com ens veuen els altres també pot condicionar la nostra identitat, és a dir, la nostra manera de percebre'ns i/o la nostra manera de ser. Però, de moment, recomanem no tractar aquesta qüestió encara.

En acabar aquest exercici, cadascú guardarà bé el seu full de respostes on consten les característiques que ens defineixen, ja que el necessitarem per fer una altra activitat a la propera sessió.

Recordem que...

Aquest exercici és totalment personal i està plantejat en format obert, és a dir, que no hi ha respostes correctes o incorrectes. Algú pot pensar que ser nena és una característica molt important de la seva identitat i una altra nena pot considerar que no ho és gens. Així doncs, a l'hora de compartir les impressions, podem fer aquesta reflexió o aquest aclariment també, que no esperem respostes úniques i que cadascú pot expressar el que senti que li és més propi, més característic de la seva identitat personal o de la seva manera de ser, sense prejudicis i sense jutjar les opinions dels altres.

A més a més...

Si voleu treballar aquest exercici de manera més artística, després d'haver fet la llista personal amb les característiques que cadascú considera que el defineixen, podem demanar que cada nen/a faci un dibuix de si mateix, on es vegin representats tots aquells trets que ha seleccionat com a propis de la seva identitat, tant si són trets físics, que es vegin clarament en el dibuix, com si ha indicat aficions, habilitats, actituds, etc.

Si considereu que al vostre alumnat li costarà respondre les preguntes de manera personal, **es pot plantejar el mateix exercici, però responent en funció d'una altra persona**. En tal cas, caldria projectar imatges de diverses persones, intentant que fossin el més diverses possibles: persones de diferents edats i sexe, amb diverses característiques físiques i situades en contextos i postures corporals diferents (una nena fent esport, un noi jove amb la motxilla d'anar a l'institut, un noi rient o fent una broma, una noia jugant a videojocs, etc.) i proposar que responguin en tercera persona.

1.2. Definim la identitat personal

Després d'haver compartit a l'aula les característiques que cada infant considera que defineixen com és, tot responent les preguntes: "qui sóc jo?, com sóc jo?", etc. **Mirarem de definir de manera concreta el concepte d'identitat i, específicament, d'identitat personal.** Per això, projectarem a l'aula el vídeo següent, extret del "Centro de Educación Continua– CEC EP FORMA", de Perú:

Títol	Duració
<u>¿Qué es identidad?</u>	1:05

El vídeo exposa diversos tipus d'identitat: identitat cultural, identitat nacional, identitat de gènere, identitat sexual i identitat personal.

El que ens interessa treballar explícitament amb l'alumnat és el concepte propi d'identitat i, per tant, ens centrarem bàsicament en la part inicial del vídeo que parla sobre aquesta qüestió. Segons el vídeo:

- **"La identitat és un conjunt de característiques pròpies d'una persona o d'un grup".**
- **"La identitat personal és el conjunt de característiques pròpies d'una persona i la concepció que té de si mateixa en relació a la resta".** A més a més, s'exposa que és "individual, dinàmica i que abasta diferents dimensions de la persona".

També podem definir la identitat personal com aquell conjunt de característiques que ens distingeixen de les altres persones. A més a més, la identitat personal es pot definir a partir de:

- Allò que una persona pensa sobre si mateixa.
- Allò que construeix (allò que fa) al seu pas per les etapes de la vida.
- El resultat de les seves interaccions amb les altres persones.

És important que l'alumnat assimili i entengui correctament aquests dos conceptes: identitat i identitat personal.

1.3. Definim la identitat digital

Una vegada treballat el concepte d'identitat personal amb l'alumnat, passarem a introduir el concepte d'identitat digital. Per fer-ho, els demanarem:

- A partir de tot allò que sabem que conforma la nostra identitat, **què penseu que defineix la identitat digital d'una persona?**

Ens organitzarem en grups de 3-4 persones i demanarem que cada grup pensi quins elements poden determinar la identitat d'una persona a l'espai virtual, és a dir, a la xarxa. Cal que cada grup faci una llista amb aquests elements o ítems.

Inicialment, deixarem una estona perquè ho debatin entre els membres del grup i vagin anotant aquelles idees que els vinguin al cap. Passada una estona, podem proposar-los que agafin el seu full amb les respostes del primer exercici i que recordin el llistat que hem elaborat conjuntament a la pissarra amb les característiques que poden definir la identitat d'una persona. A partir d'allò que hem escrit durant el primer exercici sobre nosaltres mateixos i de la llista de la pissarra, mirarem

IDENTITAT DIGITAL | Dos mons, una sola realitat

de traspasar algunes de les característiques que hagin sortit a l'àmbit digital. Així doncs, si hem indicat que el nom defineix com sóc o com és una persona, haurem de pensar quines opcions tenim a l'hora de reflectir el nom d'una persona a internet; sobre la nostra edat, haurem de pensar com es reflecteix l'edat d'una persona a internet; sobre l'aspecte físic, el mateix, ens plantejarem com ens projectem a la xarxa, etc. Si hi ha algun ítem que no sabem com es traslladaria en l'àmbit digital, podem deixar la resposta en blanc.

Per facilitar la recollida d'idees i fer el paral·lelisme entre els dos àmbits, la identitat personal i la identitat digital, repartirem a cada grup la taula següent:

Identitat personal	Identitat digital
El meu nom i cognoms	
La meua edat	
El meu aspecte físic	
La meua llengua	
Els meus gustos	
Les meves aficions	
Les meves amistats	
Allò que m'agrada o m'interessa	
Allò que no m'agrada	

IDENTITAT DIGITAL | Dos mons, una sola realitat

A continuació, us oferim un exemple de com podria quedar omplerta la taula:

Identitat personal	Identitat digital
El meu nom i cognoms	El meu Nick o sobrenom a les aplicacions o eines que utilitzo a internet.
La meva edat	Quan alguna web o aplicació em demana que indiqui el meu any de naixement.
La meva llengua	L'idioma o els idiomes amb què em comunico a la xarxa, que trio a les aplicacions o eines que utilitzo, dels vídeos que miro a Youtube, etc.
El meu aspecte físic	El meu avatar o la imatge que projecto de mi a internet: pot ser una imatge meva real o fictícia, un dibuix, un personatge d'un joc, etc. Podem incloure, també, el tipus d'imatges que altres persones publiquen de nosaltres (les famílies, els companys i companyes, l'escola, etc.).
Els meus gustos	Allò que publico, les pàgines web que més visito, la música que escolto, el tipus de vídeos que veig, els temes sobre els quals busco informació, els jocs en línia o les aplicacions que utilitzo, etc.
Els meus hàbits a la xarxa	Les activitats que faig normalment a internet: jugar, mirar vídeos a Youtube, utilitzar les xarxes socials, mirar pel·lícules o sèries, fer deures o treballs de l'escola, consultar blogs o webs, etc. Tot això indica quin tipus d'usuari o usuària som a internet.
Les meves amistats	Els contactes o seguidors que tinc en les aplicacions o eines que utilitzo a la xarxa.
Allò que m'agrada o m'interessa	Els "m'agrada", els comentaris positius a aplicacions o plataformes als perfils d'altres persones, les recomanacions que fem a la xarxa, etc.
Allò que no m'agrada	Els no m'agrada, els comentaris que expressen el meu rebuig sobre certs temes o els meus silencis (el que no comento o no comparteixo).

Un cop tots els grups tinguin la seva taula completa, ho posarem en comú. Un/a representant de cada grup llegirà en veu alta allò que han anotat i, de mica en mica, ho anirem comentant. Així, també, cada grup podrà acabar de completar la seva taula a partir dels comentaris i observacions de la resta de companys i companyes.

Com a recomanació...

Mentre anem comentant, ítem per ítem, com es pot plasmar la identitat personal d'una persona en l'àmbit digital, **pot resultar interessant reflexionar amb l'alumnat sobre la possibilitat que certes persones menteixin a la xarxa o tergiversin la seva identitat**. És a dir, si podem escollir amb quin nom ens registrem a les aplicacions o pàgines web, si podem posar-nos una imatge qualsevol que ens identifiqui, si som nosaltres qui indiquem l'edat que tenim, etc. Això pot provocar que sigui més difícil saber, amb seguretat, qui hi ha a l'altra banda de la pantalla. D'aquesta manera, doncs, podem generar cert esperit crític vers l'alumnat a l'hora de navegar per internet, sense intenció de generar alarmisme o por, però si d'activar la seva precaució i una petita alerta perquè tinguin present que no tot el que circula per internet és 100% veraç.

Per altra banda, aquesta mateixa lògica la podem aplicar a nosaltres mateixos, però enfocada a mantenir part de la nostra privacitat. Si internet ens ofereix, en part, l'opció de decidir com ens mostrem a la xarxa, podem aprofitar-ho per meditar què volem i què no volem mostrar de nosaltres mateixos, què volem dir i què no. Aturem-nos a reflexionar abans d'actuar perquè tot allò que fem a internet condicionarà la nostra identitat digital.

ACTIVITAT 2. CONSTRUÏM LA NOSTRA IDENTITAT

A continuació, ens plantejarem quina **identitat digital** ens estem construint o ens voldrem construir en un futur a la xarxa i ens preguntarem si coincideix amb la nostra **identitat personal** o si voldríem que coincidís o no. En paral·lel, proposarem eines per aprendre a gestionar i viure la nostra identitat digital de manera enriquidora i responsable. Amb aquesta activitat volem subratllar la importància de poder escollir, de forma meditada, com volem que ens vegin els altres a la xarxa, com volem mostrar-nos “al món” i com podem mantenir un equilibri sa entre les nostres interaccions a la xarxa i les nostres relacions personals.

Cal ser conscients que moltes vegades la identitat digital no es correspon al 100% amb la nostra identitat fora de la xarxa, sobretot perquè generalment a les xarxes cadascú vol mostrar el millor de si mateix. Això genera el que autors com Erving Goffman anomenen **self-presentation**, la manera en què construïm una imatge de nosaltres mateixos de cara als altres.

Per Wood i Smith (2005), la identitat es presenta davant dels altres transmetent la impressió que un/a mateix/a vol projectar, en **“una construcció complexa, personal i social, consistent en part en qui creiem ser, com volem que ens vegin els altres, i com, de fet, ens perceben”**.

2.1. La meva identitat a la xarxa

De la mateixa manera que la nostra identitat està formada per múltiples característiques i pot canviar amb el temps, la identitat a internet també parteix de diverses característiques. Per veure-ho a l'aula, ens plantejarem una sèrie de qüestions per **prendre consciència de quina identitat ens volem construir a la xarxa** i reflexionar sobre si volem mostrar-nos públicament a internet tal com som, exposant un munt d'informació o detalls de la nostra vida amb els altres, o si volem mostrar-nos parcialment, de forma més controlada i mantenint certa privacitat.

Així mateix, aquest exercici ens ha de servir també per plantejar-nos la nostra interacció amb les pantalles (des de la tauleta, la televisió, l'ordinador o el mòbil, en cas que en tinguem) i les diferències entre relacionar-nos amb els altres a través de pantalles o fer-ho personalment.

Per començar, ens imaginem que tenim 14 anys, disposem de telèfon mòbil i ja naveguem per internet de forma bastant autònoma. Això implica que hem d'anar prenent una sèrie de decisions, les quals sabem què condicionaran la nostra identitat digital.

Plantejarem a l'alumnat les següents qüestions, en format debat, amb l'objectiu d'arribar a un consens entre tota la classe respecte a cada pregunta:

- **Nick o sobrenom.** Utilitzarem el nostre nom i cognoms reals o crearem un nom d'usuari diferent? A vegades utilitzarem el nostre nom real i a vegades un de fictici. De què dependrà?

- **Avatar.** Utilitzarem una imatge nostra real o una fictícia, com una caricatura, un personatge, un símbol, etc.? Si volem utilitzar una imatge nostra real, quin tipus de fotografia escollirem?
- **Què publiquem?** Pot indicar les nostres aficions i els nostres gustos. Volem explicar sempre tot allò que fem, amb qui ho fem i com ho fem? Per què?
- **Què comentem i com ho fem?** Pot indicar el nostre caràcter, si som persones divertides, optimistes, pessimistes, simpàtiques, esquerpes, etc. Per tant, si fem comentaris despectius sobre altres persones, parlem malament o critiquem constantment el que sigui, també quedarà recollit a la xarxa. Hi haurà altres usuaris que només ens coneixeran a partir d'aquests comentaris que fem a les xarxes. Com ens comuniquem? Diem mentides?
- **Què indiquem que ens agrada? Què compartim?** Mostra els nostres gustos i posicionaments. Volem fer explícits tots els nostres gustos i pensaments? Hem de ser conscients que encara que els nostres gustos o les nostres aficions canviïn amb el temps, a la xarxa quedaran registrats tots, també els que vam indicar en el passat que ens agradaven a través de les nostres cerques per internet, dels nostres comentaris, del tipus de jocs a què vam jugar, dels vídeos que més vam mirar, de les fotografies que vam publicar, de les pàgines web on ens vam registrar, de les revistes on ens vam subscriure, etc.
- **Els contactes que tenim.** Si ja tenim xarxes, quants contactes/seguidors tenim? Són molts o pocs? Els coneixem a tots? Interactuem amb tots? I si no en tenim encara, amb quines persones ens agradaria comptar entre els nostres seguidors o contactes? Les coneixem a totes? Interactuem sovint amb totes elles? I en qualsevol dels casos, podem valorar les persones en funció del nombre d'amistats, contactes o seguidors que tenen a les xarxes? Què coneixem realment sobre els altres usuaris amb què ens relacionem per internet?
- **Quins serveis utilitzem? Quines aplicacions ens descarreguem?** Si el que fem més sovint és jugar amb el mòbil, mirar vídeos a Youtube, utilitzar les xarxes socials, consultar blogs, navegar per diferents webs, mirar pel·lícules o sèries, buscar informació, etc. Tot això indicarà també quines són les nostres aficions, quin tipus d'activitats ens agraden més i a què destinem el temps a la xarxa.
- **Allò que no fem.** Els jocs als quals no juguem, les xarxes que no utilitzem, les pàgines web que no visitem, els vídeos que no mirem, les fotografies que no compartim. Decidir no fer una acció determinada a internet també pot indicar molt de nosaltres. Per exemple, si decidim no compartir un vídeo que ridiculitza una persona. O si decidim no fer comentaris despectius sobre algú. O si no volem seguir un usuari perquè no ens agrada com es comporta a la xarxa. També pot ser que hi hagi alguna cosa que sigui important per tu i que decideixis que mai mostraràs a internet, per exemple si una mare o un pare decideixen no publicar fotografies sobre el seu fill o filla a internet. Per quin motiu podem decidir no fer una acció a internet? Quines accions no farem nosaltres a internet? A qui no seguirem o què no compartirem? Per què?
- **Quanta estona al dia passem connectats?** Ja sigui a través del telèfon mòbil, de la tauleta o de l'ordinador. Reflexionem, quina part del nostre temps volem dedicar a l'espai virtual i quina part del nostre temps volem reservar-lo per a les persones que ens importen? Funcionen igual les amistats en línia que les amistats en persona? Quines diferències veiem?

2.2. Internet: realitat o ficció?

A continuació, visualitzarem el vídeo següent a l'aula. Es tracta d'un anunci publicitari de l'empresa xinesa Huawei, multinacional de tecnologia:

Títol	Duració
<u>Gnu Gnu – Huawei's Story for P Smart+ Avert 2018</u>	1:40

Un cop vist el vídeo, preguntarem a l'alumnat:

- Quin missatge penseu que ens vol transmetre el vídeo?
- Per què creieu que el noi decideix no compartir la imatge de l'animaló Gnu-Gnu?
- Què faríeu vosaltres en el seu lloc?
- Actuar a la xarxa sense reflexionar prèviament sobre allò que anem a fer pot comportar riscos? Quins?

2.3. Conclusions

A continuació, per tancar l'activitat i plantejar algunes conclusions de forma conjunta, proposem realitzar una dinàmica d'aula. Farem un **joc de posicions, seguint les indicacions següents**:

- En primer lloc, arraconarem taules i cadires de manera que ens quedi un espai ampli i sense obstacles per moure'ns per l'aula.
- L'alumnat es col·locarà en fila índia, mirant cap al docent, al centre d'aquest espai.
- El/la docent llegirà en veu alta algunes afirmacions que trobarem recollides a la pàgina següent.
- Amb cada afirmació, ens haurem de posicionar i ho farem situant-nos en l'espai en funció del nostre grau d'acord o de desacord.
 - La línia central on es faci la fila marcarà el terme mitjà.
 - Si estem totalment **d'acord** amb l'afirmació, ens haurem de moure **cap a l'esquerra**, en funció del nostre grau d'acord amb la frase: si la compartim al cent per cent, ens col·locarem tant a l'esquerra com sigui possible.
 - Si **no estem d'acord** amb l'afirmació, ens haurem de moure **cap a la dreta** en funció del nostre grau de desacord amb la frase: si estem absolutament en desacord, ens col·locarem tant a la dreta com sigui possible.
 - Encara que dubtem i no tinguem clar cap a on posicionar-nos sobre alguna de les afirmacions, intentarem no quedar-nos quiets a la fila mai, sinó que, per poc que sigui, ens decantarem cap a un dels dos costats.
 - Després de llegir cada frase, demanarem que una de les persones situades en el sector "a favor" expliqui el perquè del seu posicionament, i una de les situades "en contra" exposi també els seus motius. Pot ser que les explicacions dels companys o companyes provoquin que algun altre participant canviï la seva postura i decideixi fer un pas més cap a un costat o l'altre.

IDENTITAT DIGITAL | Dos mons, una sola realitat

Les frases que el docent llegirà en veu alta, per tal que l'alumnat s'hagi de posicionar, són les següents:

- Sóc de la mateixa manera i em comporto igual en tots els contextos i amb tothom.
- Necessito agradar els altres per sentir-me bé amb mi mateix/a.
- Procuro que la meva identitat física i la meva identitat digital coincideixin totalment.
- Si un usuari que no conec personalment em demana informació personal, aviso als meus pares o una persona adulta.
- A través de la xarxa puc fer comentaris o expressar pensaments que no diria mai en persona.
- Jugar amb amics en línia és el mateix que jugar amb amics en persona.
- Tot el que faig, dic o consulto a internet deixa un rastre sobre mi.
- Tot el que veig o llegeixo a internet és real.
- Abans de publicar alguna cosa a internet o de fer una acció, reflexiono molt bé sobre l'impacte que pot generar.

Ara que ja hem treballat i reflexionat al voltant del concepte d'identitat digital, podem enllaçar amb la primera sessió de la [Unitat didàctica 11. Primària. El mòbil, jo i els altres](#). Tot aquest treball previ ens ajudarà a treballar els continguts i propostes de la unitat didàctica de manera molt més completa.

I per continuar treballant al voltant de la identitat digital...

Si volem continuar treballant al voltant de la nostra relació amb internet i els dispositius mòbils, podem fer-ho a través de la resta de propostes de l'[Itinerari transversal 'Identitat digital', de primària](#).

edu

CAC